

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-14/17-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola speciální, Psáry, Jílovská 141
Sídlo	Jílovská 141, 252 44 Psáry
E-mail právnické osoby	lagunapsary@volny.cz
IČ	63833832
Identifikátor	600022099
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jakub Adámek
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Jílovská 141, 252 44 Psáry
Termín inspekční činnosti	12. 1. 2017 – 16. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků, o činnosti škol zapsaných do školského rejstříku podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle §174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola speciální, Psáry, Jílovská 141 (dále též „škola“) vykonává činnost základní školy speciální (dále též ZŠsp) s kapacitou 20 žáků. Aktuálně má ZŠsp tři třídy; k 30. září 2016 vykázala celkem 17 žáků, z toho 11 na I. stupni. Škola sídlí v areálu ústavu sociální péče Domov Laguna Psáry (dále též Domov), jejími žáky jsou klienti Domova i žáci žijící v rodinách; počet žáků z rodin se postupně zvyšuje. Specifikem školy je, že část jejích zaměstnanců pracuje také v Domově. Tato skutečnost významně pozitivně ovlivňuje kvalitu vzájemné spolupráce obou subjektů, např. uplatňování speciálních podpůrných opatření, i materiální podmínky vzdělávání. Stravování žáků je zajištěno v Domově, kde je část žáků také ubytována.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále ředitel) vykonává funkci pátým rokem, kvalifikační předpoklady pro ni splňuje. Má reálnou představu o dalším rozvoji školy a vhodně využívá podmínky dané umístěním školy v areálu Domova. Koncepční záměry se mu daří, také díky partnerské spolupráci, většinou naplňovat. Jako poradní orgán využívá pedagogickou radu, která projednává zásadní dokumenty vztahující se k činnosti školy. Vedení školy má nastaven kontrolní systém, který však není dostatečně účinný, viz níže zjištěné nedostatky.

Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro vzdělávání žáků v základní škole speciální Psáry (dále ŠVP) zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální, 79-01-B/01. Dokument je platný od 1. září 2010. Dílčím nedostatkem je absence jeho průběžné aktualizace, např. údajů o složení pedagogického sboru. V první části se zabývá výukou žáků se středně těžkým mentálním postižením - ŠVP ZŠS DÍL I., ve druhé části výukou žáků s těžkým mentálním postižením, žáků se souběžným postižením více vadami, autismem - ŠVP ZŠS DÍL II. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů - očekávané výstupy, vzdělávací obory, učivo a průřezová témata jsou rozpracovány do jednotlivých ročníků. Vzhledem k výraznému snížení rozumových schopností, opožděnému psychomotorickému vývoji a dalším osobnostním zvláštnostem žáků jsou cíle vzdělávání správně přizpůsobeny jejich možnostem. Zejména u žáků s těžkým mentálním postižením informativní cíle vhodně ustupují cílům formativním a rehabilitačním. Časové dotace vzdělávacích oblastí a oborů stanovené v učebního plánu ŠVP jsou v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem. Využití disponibilních hodin je v souladu se zaměřením na maximálně možný rozvoj žáků. Hodnocení žáků a autoevaluace školy jsou součástí ŠVP. Vyučovací předmět Smyslová výchova je v ŠVP (DÍL I) koncipován jako samostatný předmět speciálně pedagogické péče z disponibilní hodinové dotace. Formy a metody práce, klíčové kompetence tohoto předmětu jsou formulovány částečně, je také nutné uvést do souladu v ŠVP uvedené hodnocení tohoto předmětu s platným školním řádem. Přílohou ŠVP je obsah vzdělávání dětí v přípravném stupni základní školy speciální. Vzdělávací obsah vychází ze vzdělávacích oblastí RVP předškolního vzdělávání, pro potřeby přípravného stupně je ale jednodušší, méně obsáhlý a náročný, s výstupy stanovenými tak, aby byl pro děti dosažitelný a odpovídal stupni jejich zdravotního postižení.

Formální zpracování školního vzdělávacího programu vykazuje drobné nedostatky. ŠVP odpovídá vzdělávacím potřebám žáků, zohledňuje specifika školy a je v souladu s příslušným RVP.

Ředitel také vydal školní řád, který však nebyl uveden do souladu s aktuálně platnou legislativou stejně jako obsah poslední výroční zprávy o činnosti školy.

V rozporu s právním předpisem škola pořádá kurzy pro získání základů vzdělání. Nedostatky byly zjištěny také v organizaci vzdělávání. Nesprávně byly společně v jedné třídě se žáky vzdělávány děti z přípravného stupně základní školy speciální.

Ředitel vhodně stanovil kompetence pracovníků školy, v návaznosti na cíle školy umožňuje jejich další vzdělávání. Nedostatkem však je skutečnost, že ve škole chybí školní poradenské pracoviště (výchovný poradce, školního metodik prevence atd.), nejsou stanoveny ani funkce koordinátora výpočetní techniky, školního vzdělávacího programu apod. Poskytování poradenských služeb zajišťuje ředitel a vyučující. Škola na doporučení školských poradenských zařízení (dále ŠPZ) vzdělává žáky podle individuálních vzdělávacích plánů (dále IVP). Předložené IVP plány byly zpracovány bez doložení písemné žádosti zákonného zástupce žáka, neobsahovaly některé povinné údaje včetně podpisů zákonných zástupců žáků potvrzujících jejich seznámení s IVP. Předložené IVP neobsahovaly jména pedagogických pracovníků ŠPZ, kteří se školou spolupracují při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Z rozhovoru s ředitelem školy vyplynulo, že je velmi náročné zajistit bližší spolupráci s pracovníky ŠPZ z různých vzdálených míst Středočeského kraje.

Všichni žáci byli ke vzdělávání přijati správně na základě doporučení ŠPZ. Při zařazování žáků do speciálního vzdělávání ředitel dodržoval princip rovného přístupu ke vzdělávání. Dle jeho sdělení byli žáci do základní školy speciální přijímáni buď na základě žádosti zákonného zástupce žáka o přestup z jiné základní školy speciální, anebo o přijetí k základnímu vzdělávání (u vybraného vzorku přijatých žáků však v dokumentaci žáka písemné žádosti zákonných zástupců o přijetí ke vzdělávání v základní škole speciální chyběly).

K datu inspekční činnosti ve škole pracovalo celkem osm pedagogických pracovníků, ředitel, zástupce ředitele a tři učitelky (přepočtený úvazek 4,3), dále pak, se souhlasem Krajského úřadu Středočeského kraje, tři asistenti pedagoga (přepočteným úvazek 2,9). Jedna nekvalifikovaná učitelka a jeden nekvalifikovaný asistent pedagoga si vysokoškolským studiem doplňují vzdělání.

Materiální podmínky školy umožňují naplňování školního vzdělávacího programu, zohledňují specifické požadavky zdravotně postižených dětí a žáků. Prostory školy jsou kompletně bezbariérové. K výuce slouží jak běžné učebny vybavené vhodným potřebám žáků přizpůsobeným nábytkem i pomůckami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, tak učebna vybavená výpočetní technikou včetně připojení k internetu. Žáci a vyučující pracují také v prostorách určených pro individuální výuku především dětí a žáků s poruchou autistického spektra ve spojení s příznaky hyperkinetického syndromu. Místnost se využívá především při krátké 10 -15 minutové reedukační činnosti, při níž se pedagog může v klidném prostředí věnovat pouze danému žákovi. Ve třídách pro žáky s těžkým zdravotním postižením a souběžným postižením více vadami jsou umístěny koutky s různými relaxačními prvky, které děti i žáci mohou využívat v průběhu vyučování pro zklidnění a uvolnění. V rámci spolupráce s Domovem Laguna žáci např. pečují o zvířata, je jim umožněno využívání kompenzačních (vozíky, chodítka, polohovací židle a stolky) a reedukačních pomůcek. K rehabilitaci dětí a žáků se hojně využívá vnitřní plavecký bazén.

Vedení školy neustále zlepšuje materiální podmínky školy a podmínky pro vzdělávání žáků (např. v době inspekční činnosti měla škola zapůjčený komunikátor, jehož využívání umožňuje komunikaci se žákem se speciálními vzdělávacími potřebami). K vzdělávání žáků škola přistupuje velmi individuálně, pracovní sešity tvoří sami pedagogové.

Všechny disponibilní finanční prostředky byly využívány k vytváření vhodných podmínek pro vzdělávání. Hlavním zdrojem financování činnosti školy byly prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a z rozvojových projektů MŠMT (Zvýšení platů v regionálním školství - zvýšení tarifů, Zvyšování odměňování pracovníků RgŠ). Tyto finanční prostředky byly použity zejména na platy a k tomu související odvody, dále na učební pomůcky, učebnice, školní potřeby a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Dalším příjmem je příspěvek na provoz školy z rozpočtu zřizovatele. Škola také byla partnerem v projektu „Podpora interaktivity ve výuce pomocí ICT nástrojů“, díky němuž se vylepšilo vybavení pro výuku.

Žákům byla průběhu vzdělávání zajišťována bezpečnost, oblast bezpečnosti a ochrany zdraví je správně včleněna do školního řádu. Přijatá opatření byla účinná, dle knihy úrazů nedošlo ve školních rocích 2015/2016 a 2016/2016 k žádnému úrazu. Pozitivem je spolupráce s orgány sociálně právní ochrany dětí při zajišťování podmínek jejich vzdělávání. Příležitostí ke zlepšení je vytvoření školního poradenského pracoviště a systému prevence sociálně patologických jevů (minimální preventivní program, preventista sociálně patologických jevů, výchovný poradce apod.). Ze zápisů z jednání školské rady vyplývá, že jí ředitel vytváří podmínky pro její činnost.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání klade důraz na propojení výchovně-vzdělávacího procesu s odbornou komplexní péčí za využití reedukačních, kompenzačních a rehabilitačních metod a pomůcek. Vzdělávání dětí a žáků probíhalo ve třídách s vhodně upraveným prostorovým uspořádáním. Organizace výuky byla uzpůsobena jejich vzdělávacím potřebám a při výuce byly vhodně využívány speciální učebnice a didaktické materiály. Pokud to aktuální psychický a zdravotní stav žáků umožňoval, učitelky dosahovaly plnění výukových cílů pomocí speciálních výukových metod, forem a postupů. Edukaci usnadňovalo dodržování každodenních komunitních rituálů, včetně ranního pozdravu formou krátké říkanky. Pedagogové promýšleli a připravovali výuku v souladu s vědomostními, dovednostními i postojeovými cíli kurikulárních dokumentů školy a potřebami žáků. Při výběru učiva přihlíželi k věku a stupni postižení žáků se zaměřením na rozvoj osobnosti s maximálním přihlédnutím k jejich zdravotnímu postižení, schopnostem i k aktuálnímu psychickému rozpoložení, zdravotnímu stavu a fyzické stránce jedince. Zvolené formy a metody výuky byly v hospitovaných hodinách využity účelně. Učitelky žáky vhodně motivovaly, a to na začátku i v průběhu práce; žáky vhodně aktivizovaly, projevovaly velkou míru empatie a zaujetí. Vzhledem k míře mentálního postižení žáků školy k uplatnění kritického myšlení žáky až na výjimky nedocházelo. Výchovně vzdělávací strategie byly vhodně zaměřeny na plnění stanovených cílů; na rozvíjení rozumových schopností, osvojování si přiměřených poznatků, vypěstování návyků sebeobsluhy, vytváření dovedností používat předměty denní potřeby a vykonávat jednoduché pracovní činnosti. Vzhledem k závažnému postižení kognitivních funkcí žáků byl kladen důraz zejména na klíčové kompetence komunikativní a sociální, které žákům umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s okolím, rozvoji motoriky a pohybové samostatnosti. Podpora komunikačních schopností žáků byla konkrétně zajišťována např. využíváním systémů zástupných předmětů, piktogramů, kompenzační pomůckou - počítačovým hardwarem a softwarem TOBII PCEye GO s programem Grid a dále pak aplikací jazykového programu Makaton. Vyučující neustále podněcovaly žáky ke spontánnímu mluvení, důsledně komentovaly vše, co se se žákem i v jeho okolí dělo. Komunikovaly se žáky v krátkých větách a svoji řeč doprovázely výraznou mimikou, klíčové slovo ve větě nebo důležitý pojem byl zvýrazněn gestem.

Pedagogové sledují vzdělávací pokroky žáků a zohledňují jejich individuální potřeby. Rizikem je, vzhledem ke složení jednotlivých třídních kolektivů, to, že ve škole nepůsobí více asistentů pedagoga. V každé ze tří tříd školy je pouze jeden asistent pedagoga. To vyučujícím plně neumožňovalo organizovat a realizovat souběžnou individuální práci. Z hospitací tak vyplynulo, že při aktuálním složení třídy (různá míra postižení, rozdílné věkové složení a navýšený počet žáků ve třídách) je nutná dopomoc ještě dalšího asistenta pedagoga, podpora pouze jedním asistentem pedagoga nepostačuje k naplňování vzdělávacích možností žáků i zajišťování jejich bezpečnosti. Pedagogy poskytovaná zpětná vazba k průběhu vzdělávání, opět vzhledem k míře postižení žáků, většinou neumožňovala sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků.

Škola pro své žáky pořádá mimoškolní aktivity (sportovní a kulturní akce), relaxační jízdy na koni, pro veřejnost např. Vánoční vystoupení spojené s prodejem výrobků, vystoupení pěveckého kroužku, i pracovní aktivity v terapeutických dílnách. K vytváření pracovních návyků žáků, jejich socializaci je v rámci partnerské spolupráce využívána také chráněná pekařská dílna Domova.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při jednáních pedagogické rady jsou vyhodnocovány individuální výsledky vzdělávání žáků. Podkladem pro hodnocení jsou také jejich portfolia. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání stanovená ve školním řádu, však nebyla plně využita (např. hodnocení chování). V případě zhoršení prospěchu jednotlivých žáků škola přijímá vhodná opatření ke zlepšování výsledků jejich vzdělávání. Škola má nastavený také systém pro hodnocení celkových výsledků vzdělávání. Vyhodnocuje hlavně dosaženou úroveň komunikačních, sociálních a sebeobslužných dovedností a jejich praktické uplatňování při vzdělávání. V průběhu inspekční činnosti někteří žáci vhodně formulovali své požadavky např. na soukromí při rozhovoru, či náplň činností, jejich požadavky byly pedagogy akceptovány. Zákonní zástupci, kteří se žáky do školy přicházejí, jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni při rozhovorech s pedagogy, informace jsou poskytovány také při návštěvách žáků ubytovaných v Domově. Ostatním zákonným zástupcům, projevili-li zájem, je škola připravena tyto informace poskytnout.

Při vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků a přijímání opatření k jejich zlepšování je účinná spolupráce s pracovníky Domova (příprava na vyučování apod.).

Kurz pro doplnění základů vzdělání v minulém školním roce absolvovali dva žáci.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Byl jmenován nový ředitel.
- Zlepšily se materiální podmínky školy zejména v oblasti výpočetní techniky.
- V rámci partnerství mohou žáci pracovat v nově vybudované chráněné pekařské dílně.

Silné stránky

- Spolupráce s vnějšími partnery podporující sociální rozvoj žáků.

Slabé stránky

- Chybí školní poradenské pracoviště – vytvoření systému prevence sociálně patologických jevů a kariérního poradenství.
- Chybí podpora dalšího asistenta pedagoga ve třídě se žáky, u nichž podpora pouze jedním asistentem pedagoga nepostačuje k naplňování jejich vzdělávacích možností.
- Malá účinnost kontrolního systému školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zřídit školní poradenské pracoviště, vytvořit systém prevence sociálně patologických jevů a kariérního poradenství.
- Umožnit působení dalších asistentů v jedné třídě.
- Zvýšit účinnost kontrolního systému školy.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy speciální a Přípravného stupně ZŠ speciální ve znění dodatků a usnesení, čj. OŠMS/1106/2001, ze dne 30. 11. 2009
2. Rozhodnutí Krajského úřadu středočeského kraje, čj. 129314/2011/KUSK, ze dne 28. 6. 2011, o výmazu Přípravného stupně základní školy speciální s účinností od 1. 9. 2011
3. Výpis správního řízení, čj. MSMT-36060/2012-62, ze dne 1. 10. 2012
4. Povolení výjimky z počtu žáků 2016/2017, čj. 145812/2016/KUSK, ze dne 24. 10. 2016 (I. a III. třída)
5. Jmenování do funkce ředitele školy vydané Středočeským krajem dne 12. 6. 2012, čj. 089926/2012/KUSK (od 1. 8. 2012 do 31. 7. 2018)
6. ZŠ speciální Psáry Struktura dlouhodobého záměru ZŠ speciální, Psáry, 2015-2017
7. Směrnice Základní školy speciální Psáry č. 11/2012 Organizační struktura a kompetence pracovníků v ZŠ Speciální Psáry
8. Personální dokumentace učitelů a asistentů pedagoga základní školy
9. Školního vzdělávací program pro vzdělávání žáků v základní škole speciální Psáry, čj. 18/8/10/AD
10. Školní řád Základní škola speciální Psáry, Jílovská 138 ze dne 1. 10. 2016

11. Rozhodnutí o udělení souhlasu právnické osobě ZŠS Psáry ke zřízení funkce asistenta pedagoga, čj. 139326/2015/KUSK, čj. 061096/2015/KUSK, čj. 061092/2015/KUSK, čj. 061095/2015/KUSK
12. Rozhodnutí o udělení souhlasu pro školní rok 2016/2017, čj. 075664/2016/KUSK, čj. 07854/2016/KUSK a čj. 075660/2016/KUSK
13. Souhlas k pokračování v základním vzdělávání pro školní rok 2016/2017, čj. 07/06/16/řed./Ad.
14. Žádost školy, předložená KÚ Středočeského kraje, o souhlas se zřízením Kurzu pro získání základů vzdělání.
15. Rozhodnutí KÚ Středočeského kraje, odboru školství, mládeže a sportu o povolení organizování kurzu, čj. 093709/2015/KUSK a čj. 097959/2016/KUSK
16. Zápisy ze zasedání školské rady - aktuální stav
17. Třídní knihy vedené ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k datu kontroly
18. Zápisy z pedagogické rady – školní rok 2015/2016, 2016/2017 – aktuální stav
19. Přehledy klasifikace žáků – školní rok 2015/2016
20. Matrika školy k datu inspekční činnosti
21. Personální dokumentace k datu inspekční činnosti
22. Záznamy o práci asistenta pedagoga
23. Spisy vedené v rámci rozhodování ředitele školy ve správním řízení k datu inspekční činnosti
24. Dokumentace žáků se SVP, školní roky 2015/2016 a 2016/2017 - soubor dokumentů
25. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2015/2016
26. Žákovské knížky, žákovské práce – vzorek, školní rok 2016/2017 – aktuální stav
27. Výkaz M3 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2015, 2016
28. Výkaz S4c-01 o přípravném stupni základní školy speciální podle stavu k 30. 9. 2016
29. Rozvrh vyučovacích hodin – aktuální stav
30. Doklady o přijímání žáků k datu inspekční činnosti
31. Zápisy z jednání s ředitelem školy ze dne 12. a 16. 1. 2017
32. Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2015
33. Hlavní kniha za rok 2015
34. Účtový rozvrh platný v roce 2015
35. Přehled transferů, finančních příspěvků a dotací zaslaných PO od 1. 1. do 31. 12. 2015
36. Závazné ukazatele rozpočtu NIV za rok 2015 včetně všech úprav
37. Webové stránky k datu inspekční činnosti
38. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-678/11-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová,
školní inspektorka

V. Ritz-Radlinská Scherlingová v. r.

Mgr. Marcela Gerdová, přizvaná osoba-speciální
pedagog

Marcela Gerdová v. r.

Mgr. Milan Záruba, přizvaná osoba-speciální pedagog

Milan Záruba v. r.

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Jana Jungerová v. r.

V Praze 18. 2. 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jakub Adámek, ředitel školy

Jakub Adámek v. r.

V Psárech 9. 3. 2017